A°. 1827. N°. 20.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 15 Februarij.

FRANKFORT, den [illegible] Februarij.

Uit Konstantinopel wordt den 12. Januarij het volgende geschreven: » De regering heeft dezer dagen, door eene onderschepte briefwisseling der mingegden te Konstantinopel met de gevlugte janitsaren op de Aziatische zijde, weder eene zamenzwering ontdekt. De belhamels werden dadelijk bij nacht gevat en even zoo schielijk ter dood gebragt; slechts eenige weinigen gelukte het te ontkomen. Ondertusschen blijft het stelsel der hervormingen staande, niet alleen te Konstantinopel, maar ook in de meeste provincien, met uitzondering van Natolie. De tijdingen uit Griekenland zijn zoo ver nadeelig voor de Porte, dat zij aanvankelijk niet geloofd werden. Doch het is aan geen twijfel meer onderworpen, dat vele districten in het noorden der landengte weder in vollen opstand zijn, nadat een gedeelte des legers van *Reschid*-pacha door *Karaiskaki* geslagen is. Het operatie-plan der Grieken was door Europische officieren voorgeslagen en is zeer goed uitgevallen; de seraskier heeft zich nu maar te verdedigen. — Bij Volo en tot aan de Thermopijlen is het volk in opstand. Deze onverwachte keer van zaken maakt te Konstantinopel een grooten indruk, en zal welligt de aanstaande onderhandelingen van de Russische en Engelsche gezanten verligten. *Ibrahim*-pacha houdt zich rustig bij Gastunij en schijnt buiten staat om iets te ondernemen.

Nieuw aangekomene Europische officieren werven, sedert den 15. December, te Napoli di Romania, op eigene kosten, een vrijkorps aan."

Van den 12. Februarij.

Volgens een berigt uit Livorno, van den 29. Januarij, is een Engelsch schip (kapitein *Alexander*) dat krijgsbehoeften naar Egijpte voor den onderkoning zou overbrengen, bij het kleine eiland Giglio met lading en manschap vergaan.

PETERSBURG, den 30. Januarij.

De stoute speculatien, welke in 1825 in Engeland ondernomen werden en den ondergang van een groot aantal rijke huizen in dat land ten gevolge hadden, hebben in den handel een zoo hevigen schok te weeg gebragt, dat hij zich aan alle plaatsen medegedeeld, en zich ook hier op eene aanmerkelijke wijze heeft doen gevoelen; doch tegen het midden der scheepvaart, is de prijs van een groot gedeelte onzer producten weder begonnen te rijzen, en onze uitvoer zou nog veel grooter geweest zijn, indien door de buitengewone droogte onze binnenlandsche scheepvaart in verscheiden oorden niet was gestremd geworden.

MOSKOU, den 20. Januarij.

Sedert het begin van den winter, hebben wij reeds driemaal dooi weder gehad; doch de koude heeft zich hervat; thans hebben wij des middags ten 12 ure in de zon 15 graden volgens den thermometer van *Reaumur*. De wegen kunnen niet beter zijn; de diligences leggen de [illegible] mijlen van hier naar Petersburg in 69 uren af.

LONDEN, den 9. Februarij.

De hertog *van York* heeft bij zijn overlijden ongeveer 300,000 pond sterling schuld nagelaten. De Koning heeft op zich genomen, om het nadeelige slot der nalatenschap uit zijne eigene kas te voldoen.

— De maarschalk *Beresford* is naar Engeland teruggekeerd. Het plan, om hem tot opperbevelhebber van het Portugeesche leger te benoemen, met de uitgestrekte magt van een' minister van oorlog, was een staatkundige misslag, die voor de zaak der constitutie zeer gevaarlijk had kunnen worden. IJverzucht zou er bij de vrienden der regering zijn ontstaan, en de hoofden der opstandelingen hadden een voorwendsel gehad om over onderwerping van hun vaderland, onder het bestuur van een' vreemdeling, te klagen. De Portugeesche staatsraad heeft zich bij deze gelegenheid standvastig gedragen, en hoe leed het menig lid van den raad van het regentschap mag gedaan hebben, den wensch der Regentes te wederstreven, zoo verdient hij echter den dank der natie. Het zou ten onregte zijn, deze wederstreving als verraad te willen beschouwen; dezelve is veel meer een stap ter bevestiging der constitutie, middelerwijl zij voor aanranding van buiten 's lands bloot staat. Portugal mag zich geluk wenschen, dat deze nieuwe kiem van tweedragt in de geboorte gestikt is.

Volgens onderscheidene berigten, zijn onze troepen te Lissabon niet met die geestdrift ontvangen, welke vele Britten verwacht hadden; het was echter ook naauwelijks te verwachten, dat de geringe klassen van het Portugeesche volk nu reeds de weldaden eener vrije constitutie zouden te waardeeren weten, en juist op deze menschen is het, dat de vijanden van den tegenwoordigen staat van zaken bijzonder zoeken te werken.

De onverschilligheid van menig een uit den hoogeren stand, is aan de ondervinding toe te schrijven, welke zij sedert de omverwerping van de vorige constitutie der cortes hebben gehad; die toenmaals slechts het geringste werkdadige aandeel had genomen in het verdedigen van de regten des volks, werd, na de omkeer van zaken, het slagtoffer van zijnen ijver. Ongenade, afzetting of verbanning, was het lot van allen. Had dit nu plaats onder eenen waarlijk goeden en zachtaardigen Koning, wat lot zou hun dan staan te wachten, wanneer bij eene omverwerping van de tegenwoordige regering, de Spaansche invloed en de wraak der Koningin eenen vrijen loop kregen? Er behoort in den tegenwoordigen toestand van Portugal meer dan gewone zielskracht toe, om in eenige betrekking op te treden, om naderhand als het slagtoffer van betoonde vaderlandsliefde te vallen. Uit dit gezigtspunt moet de uiterlijke onverschilligheid van vele aanzienlijke Portugeesche familien beschouwd worden, die in de vrees voor eene onzekere toekomst, geen haat tegen de nationale vrijheid, [illegible] doet blijven. Lissabon heeft, zoo wel als Madrid, zijne Apostolische junta, — ook deze heeft hare politie, en de slagtoffers zijn opgeschreven; hare plannen zullen waarschijnlijk in duigen vallen; evenwel baart zij wantrouwen.

PARYS, den 10. Februarij.

In een der dagbladen leest men het volgend artikel: — » De hoon, welke Oostenrijk edele krijgslieden heeft aangedaan, heeft alle Franschen zeer geschokt; alleen de ministers zijn daaronder ongevoelig gebleven; men mag nu zelfs gelooven, dat zij dien toegejuicht hebben. In de kamer der pairs heeft men genoegzaam getoond hoe men dacht. Schier alle generaals en officieren der garde of der bezetting van Parijs hebben zich over dit lompe bedrijf met edele verontwaardiging uitgelaten. Dingsdag ll. gaf de graaf van *Apponij*, gezant van Oostenrijk, een groot bal; eene menigte aanzienlijke lieden waren op hetzelve genoodigd, en een groot aantal hunner heeft de uitnoodigings briefjes teruggezonden.

» Onze uitmuntende ministers, zeker geroerd over de te leur stelling van den vreemden gezant, hebben zich gehaast, al degenen, die het ongeluk hebben van hen afhankelijk te zijn, te gelasten, om het ledige ruim van zijne appartementen te gaan vullen.

» Nog meer: bij hunne teedere belangstelling in alles wat het land vernederen kan, zijn hunne excellentien in persoon naar het bal gegaan, gevolgd van den geheelen stoet van de directeurs-generaal, den heer *Franchet* (directeur-generaal van politie) zelfs niet uitgezonderd, die, in zijne hoedanigheid van jezuit, gezworen heeft nimmer te zullen dansen, maar wiens gelofte zich waarschijnlijk slechts binnen Frankrijk bepaalt. (De minister *de Villèle* heeft, gelijk men weet, gezegd, dat de vreemde ministers in hunne hotels meester, op hun eigen grondgebied waren).

» Men zegt, [illegible] verwachtingen blonk, en [illegible] van een overwinnaar had.

» Al wat aan den roem des lands deet gedenken was afwezig; de heeren ministers moesten wel zeer in hun schik zijn. Zij hadden immers dat verachtelijke, oproerige, en goddelooze Frankrijk verlaten; zij waren in Oostenrijk, op dien klassieken grond van den goeden geest en van de goede regeringen; hun hart sprong op toen zij dien betraden. Men zegt, dat, bij hunne intrede, het orchest dit aria, hetwelk alleen het ongeluk heeft van Fransch te zijn, heeft aangeheven: *Où peut-on être mieux qu'au sein de sa famille?*

» Welk een gelukkige nacht hebben zij buiten 's lands doorgebragt! welke streelende begoochelingen heeft het ontwaken des daags doen verdwijnen! nooit was het licht hun onaangenamer!

» Dan wij beschuldigen ons bijna, dat wij bij een zoo ernstig onderwerp schertsen. Als geheel Frankrijk, als de erfelijke kamer, als de geheele armee de vergoeding van eenen hoon verwachten, gaan de ministers bij Oostenrijk de oneerbiedigheid der natie vergoeden, gaan zij hetzelve bijna vergiffenis vragen wegens het belang, dat zij in haren eigen roem stelt.

» Frankrijk wordt tegenwoordig veel meer beleedigd door ministers die zich Franschen noemen, dan door eenen vreemdeling, die in allen gevalle slechts de belagchelijke orders van zijn hof gevolgd heeft.

» Het onverdragelijkste voor de nationale trots is, dat de eerste minister van het beleedigde land, niet te vreden met den hoon in de kamer verdedigd te hebben, als 't ware de foerier van den aanrander wordt, van zijne magt misbruik maakt, om feestgenooten voor denzelven te werven, en door zijne officiele tegenwoordigheid op het bal protesteert tegen de edele taal, welke in eene staats-vergadering gevoerd is, en tegen het echt Fransche besluit, dat de officieren der armee, welke in hare doorluchtigste opperhoofden beleedigd is, genomen hebben.

» Voortaan moesten allen, die zich kennen en hun land hoogachten, niet alleen niet meer bij den heer *Apponij* komen, maar ook niet bij den president van den raad; maar ook niet bij eenig minister; de ministers hebben meer gedaan dan den hoon te verdragen, zij zijn daarvan medewerkers geworden, en volharden in hun gedrag. Voortaan moeten zich bij de ministers slechts afhangelingen en Oostenrijkers vertoonen!

— Volgens eene opgave, welke aan de kamer der afgevaardigden medegedeeld is, bedraagt het getal geabonneerden van het dagblad *de Constitutionel* 20,000. Na aftrek der remises, heeft de ontvangst over 1826 beloopen 1,323,976 franken. Het gouvernement heeft voor zegel ontvan-

gen 450,095 fr. de porto's hebben bedragen 102,221 franken. Alle kosten, de porto's daaronder begrepen, beloopen 554,409 fr. Blijven dus over 769,567 franken, waarvan voor kosten van papier, drukloon, redactie, bestuur, enz. is besteed eene som van 324,566 franken. De zuivere opbrengst is alzoo geweest 375,000 fr.

— Voor eenigen tijd is het ministerie bezig geweest om dagbladen op te koopen.

De *Oriflamme* is gekocht voor 300,000 fr. en had geen veertig geabonneerden: deze daadzaak is bij een vonnis bewezen; de *Tablettes politiques* voor 300,000 fr.; het *Journal de Paris* voor 500,000 fr., hetzelve had toen zeven duizend geabonneerden; doch, sedert het in de handen dier koopers geraakt is, maakt het de kosten niet meer goed en kost 100,000 fr. in het jaar aan zijne geheime bezitters.

„ De *Gazette de France* (een ministerieel ultra-blad) sterft; het *Drapeau blanc* is reeds overleden. De redacteurs der ministeriele dagbladen hebben 800,000 franken gekost.

— De courant van Lissabon, van den 27. Januarij, deelt de orders mede, welke door het Spaansche kabinet gegeven zijn tot ontwapening der Portugeesche uitgewekenen, alsmede tot het te regt stellen van de militaire opperhoofden *Longa*, *Ulloa* en *San-Llorente*.

— Men verzekert, dat de heer *Rocha Pinto*, kamerheer van den Keizer [illegible], deze week naar Weenen zal vertrekken, vergezeld van eenen anderen Braziliaan, een gewoon edelman van 's Keizers kamer, ten einde den infant don *Miguel* naar Brest te geleiden, waar hij zich zou inschepen, om zich naar Rio de Janeiro bij zijne jonge bruid te begeven. Men is nieuwsgierig of de infant zal medegaan, en of door den prins van *Metternich* geene zwarigheden zullen geopperd worden.

BRUSSEL, den 15. Februarij.

Men verzekert, dat de commissie, belast met het ontwerpen der wet ter organisering van de regterlijke magt, slechts zeven provinciale geregtshoven heeft voorgesteld. — Men heeft verder opgemerkt, dat de heeren leden der commissie, zeker door een groote toevalligheid, alleen een geregtshof hadden toegedacht aan die provincien, waartoe een hunner behoorde.

— De maatschappij van vaderlandsche taal- en dichtkunde heeft deze dagen een programma van prijsvragen in het licht gegeven, waarbij onder anderen gevraagd wordt: een kort overzigt der verhandelingen over de Nederlandsche spel- en spraakkunst van de heeren *Siegenbeek* en *Weiland*, vergeleken met de Nederlandsche spraakleer en andere taalkundige schriften van den geleerden heer *W. Bilderdijk*.

'S GRAVENHAGE, den 11. Februarij.

De Bataviasche courant, van den 22. September, is hier te lande aangekomen. In dezelve komt een brief voor, door den luitenant-gouverneur-generaal [illegible] en zijne mede-commissarissen aan Zijne Exc. den commissaris-generaal geschreven, waarin zij de installatie van den herstelden Sultan van Djocjokarta melden, en welke tot geleide dient van de proclamatie, door gezegde commissarissen op den 12. September, te Salatega, bij die gelegenheid uitgevaardigd. De luitenant-gouverneur-generaal was met zijne mede-commissarissen voornemens Salatega den 16. te verlaten, en zich over Soerakarta naar Djocjokarta te begeven, om ook aldaar den Sultan te installeren. Op deze laatste plaats was, volgens voorloopige berigten, eene zamenzwering gesmeed, om den jongen Sultan op te ligten en naar de muitelingen te vervoeren, doch dezelve was bij tijds ontdekt, en de resident had de noodige maatregelen genomen, om zulks verder te beletten. Dezelfde courant bevat drie rapporten van den generaal-majoor *van Geen*, aan den luitenant-gouverneur-generaal, gedagteekend te Soerakarta den 9. en 13. September. In dezelve geeft de generaal-majoor *van Geen* verslag van onderscheidene meer of min belangrijke gevechten, welke sedert den 2. September voorgevallen waren. Hieraan hadden de colonnes van de kolonels *Cochius* en *Cleerens*, en van de majoors *Elout*, *de Leeuw* en *le Bron de Vexela* deel genomen. De Nederlandsche troepen en hunne bondgenooten hadden telkens in moed en dapperheid uitgemunt, de aanvallen der muitelingen afgeslagen en hen aan alle zijden verjaagd. Doch geen dezer gevechten is echter afdoende geweest, daar de vijand dikwerf moeijelijk te bereiken [illegible] stand hield, en zich menigmaal, bij het hooren van het geschut, [illegible].

Voor het overige deelt deze Courant eenige besluiten van Z. Exc. den commissaris-generaal mede, van welke de aanmerkelijkste zijn:

1°. Van den 7. September, waarbij, in plaats van de heeren *van de Graaff* en *d'Ozij*, welke op *hoogen last* naar het vaderland stonden te vertrekken, de heer *Goldman*, hoofddirecteur van financien, en jonkheer *J. J. Melvil van Carnbée*, schout bij nacht commandant van Z. M. zeemagt in Oostindië, benoemd worden, om de posten van Raden van Indie waar te nemen.

2°. Van den 8. September, ter bevordering van de geregelde vaccinatie op het eiland Amboina.

3°. Van den 6. 13. en 18. September, waarbij bezuinigingen van verschillenden aard in de administratiekosten van onderscheidene buitenetablissementen worden ingevoerd, en de posten van havenmeesters in geheel Neêrlands Indië, behalve te Batavia, Sourabaja, Padang en Riouw, worden afgeschaft; blijvende die van Samarang, uit hoofde der bijzondere omstandigheden, echter bij voorraad in wezen.

Mengelwerk.

WASSENAAR. — WATERLOO.

Beide deze namen, die eervolle herinneringen uit onze vroegere en latere vaderlandsche geschiedenis verwekken, en die daarom te regt aan twee der zeegevaarten gegeven zijn, welke tot handhaving van de eer der Nederlandsche vlag naar afgelegene gewesten gezonden werden, zijn, sedert de gebeurtenissen van de afgeloopene maand, als het ware, met een zeker floers omwonden, hetwelk hun niet, dan na lengte van tijd zal kunnen worden ontnomen, wanneer heilrijker tijden de rampen der laatstverloopen dagen zullen hebben doen vergeten. — Van welke zijde men toch de onheilen beschouwe, die deze beide schepen getroffen hebben, zoo kunnen en moeten dezelve altijd als volksrampen beschouwd worden: immers, hetzij men het oog vestige op het ontzettend verlies in geldswaarde, dat hierdoor is te weeg gebragt; hetzij men het treurig omkomen van een niet onaanzienlijk getal, in den bloei hunner jaren verkeerende menschen in aanmerking neme; hetzij men eindelijk met de gedachten de gevolgen naga, die het uitblijven dezer versterking in onze overzeesche gewesten kan na zich slepen; altijd zal men moeten toestemmen, dat het geheele vaderland in die ramp deelt. — Het is dus geen wonder, dat, dadelijk na het ruchtbaar worden van de ongelukkige gevolgen van den storm van den 14. Januarij ll., dezelve niet alleen het onderwerp van alle gesprekken werden, maar dat ook de staatkundige dagbladen zich beijverd hebben, om alle de bijzonderheden dier gebeurtenis aan hunne lezers mede te deelen; — dan, terwijl in de eerste dagen alleen het verhaal van den omvang des ongeluks de aandacht bezig hield, zoo volgden weldra in gesprekken en dagbladen oordeelvellingen, gissingen, mededeelingen en gevolgtrekkingen, [illegible] over de naaste en verwijderde oorzaken dezer ongelukken eenig [illegible] zelde te verspreiden, en welke, wel verre van het drukkende van deze ramp te verminderen, integendeel strekken moesten, om het hart van iederen weldenkenden vaderlander nog meer te grieven; — immers, wanneer men aan dezelve geloof slaan wilde, dan zouden er, ten aanzien van het uitrusten en uitzeilen dezer schepen misbruiken en onvoorzigtigheden hebben plaats gehad, welke niet weinig moeten strekken, om het ongunstig oordeel, dat buitenlanders zich [illegible] over den tegenwoordigen toestand van ons zeewezen veroorloven, nog meer te versterken. — Wij wraken deze openbare mededeelingen niet; want het is beter ook de diepe wonde te peilen, dan uit angst om de grootte des gevaars te kennen, het kwaad onbezorgd te laten voortvreten; — in zoo verre deze mededeelingen dus op waarheid gegrond zijn, kunnen wij niet anders dan de dagbladen (en daaronder ook vooral het Uwe) toejuichen, die onbeschroomd en onbewimpeld de beschuldigingen hebben te berde gebragt, welke op de tongen der menigte zweefden; — want zijn dezelve gegrond, dan mogen wij ons vleijen, dat de schuldigen de verdiende straf niet zullen ontgaan, en zijn dezelve ongegrond, dan zullen wij ons in eene openbare wederlegging derzelve mogen verheugen, welke niet na zal laten ook naar buiten eene gunstige werking te doen. — Dan, terwijl wij aan de daarmede belaste autoriteiten of commissien hun onderzoek, aan de beschuldigden of aan pligtverzuim verdachten het gereed maken hunner verdediging overlaten, en den welgemeenden wensch uiten, dat beiden tot eer van den Nederlandschen [illegible] vallen, zij het ons vergund, [illegible] Dagblad, de in dezen betrokkene autoriteiten van eenen blaam te zuiveren, welke in ons oog onvergeeflijker dan alle anderen is, en welke echter geredelijk en overal ingang gevonden heeft. — Wij bedoelen de zoo zeer gegispte onvoorzigtigheid, om, tegen de lessen der voorvaderlijke wijsheid aan, het uitloopen der schepen te verhaasten op een oogenblik, toen de oostewind slechts weinige uren gewaaid had, en door deze trotsering van de lessen der ondervinding en afwijking van het met zoo veel luister en voorspoed betreden voetspoor onzer voorouderen, manschappen, schepen en ladingen roekeloos in de waagschaal te stellen. — Mismoedig over het oogenschijnlijk gegronde dezer beschuldiging, neerslagtig, dat de afstammelingen der DE RUYTERS, der TROMPEN, der WASSENAREN en zoo vele andere met roem bedekte helden, in de rij der zee-mogendheden steeds met minder en minder luister ten voorschijn traden, zocht ik mij, in een der lange winteravonden, die op den ongelukkigen 14. Januarij volgden, van mijne droefgeestige stemming te verzetten, door mij in de geschiedenis dier dagen te verplaatsen, toen alles voor den moed onzer zeehelden zwichtte, en de Nederlandsche zeemagt de eerste der wereld geacht werd. — Opzettelijk nam ik daartoe het 13. deel van mijnen WAGENAAR ter hand, waarin zich het verhaal der expeditie op *Chatam* bevindt, en waaruit ik dus de meeste stof tot tevredenheid putten konde.

Dan hoe aangenaam werd ik verrast, toen ik in de geschiedenis van het jaar 1665, op bladzijde 154 en 155, het volgende las:

„ De vloot, in Oogstmaand, zeilreede zijnde, in *Texel*, haperde het „ aan gunstige gelegenheid, om in zee te loopen; 't welk men tot hiertoe „ gemeend hadt, niet dan op tien streeken van 't [illegible] ge„ schieden. Doch DE WITT, na naauwkeurig onderzoek, bevonden „ hebbende, dat er wel acht-en-twintig [illegible] streeken aanleiding „ toe gaven, nam zelf het lood in de hand, peilde het *Spanjaards gat*, „ en bragt op den veertienden van Oogstmaand, met een zuiden en zuid„ westen wind alle de schepen door hetzelve gelukkiglijk in zee. — De „ gansche vloot bestond uit drie-en-negentig fregatten van oorlog, bene„ vens ettelijke branders, jagten, galjoots en ander klein vaartuig."

Ik dacht bij mij zelven: „ welnu, indien men ten tijde, toen wij ten hoogsten toppunt van magt gestegen waren, in oogenblikken, waar de nood drong, niet aarzelde, om zulk eene aanzienlijke vloot bij volstrekten tegenwind in zee te brengen, en de gelukkige uitkomst dit waagstuk als een blijk van moed en onversaagdheid deed beschouwen, dan handelen wij toch wel zeer onbillijk, door alleen wegens de noodlottige uitkomst, het in zee brengen van eenige weinige schepen, wier spoedige overtogt aan het gansche vaderland noodzakelijk voorkwam, bij eenen niet ongunstigen, doch vrij onbestendigen wind, als eene laakbare daad van ons gouvernement in een ongunstig daglicht te plaatsen."

Ofschoon het werk van WAGENAAR alom verspreid is, heb ik echter

geoordeeld, dat deze aanhaling uit hetzelve niet geheel ongepast geacht zoude worden, en vleije mij, dat dezelve eene plaats in Uw Mengelwerk zal worden waardig gekeurd.

Over het ONTWERP van WET op de ZAMENSTELLING der REGTERLIJKE MAGT.

Meer dan veertien jaren zijn er verloopen, sedert het gelukkige oogenblik van *Nederlands* verlossing aanbrak, en voor de bewoners van dat gezegende land het vooruitzigt geboren werd, om alle de inrigtingen, welke dierbaarheid, den voorspoed, de regten en de dierbaarste belangen des volks, op eenen onwankelbaren voet te zien vestigen, welke den echten vaderlandschen stempel zoude dragen, en getuigen van de zuivere verlichting, welke dat kleine hoekje gronds boven vele uitgestrekte rijken, en deszelfs Koning, boven andere gekroonde hoofden, van *Europa* doet uitblinken. Gedurende die veertien jaren is er in meest alle vakken van bestuur veel veranderd, verbeterd, op nieuw herzien en al weder meer volmaakt; en in vele van dezelven is de zoo even genoemde verwachting vervuld geworden. De Justitie alleen bleef langen tijd vergeten; de herhaaldelijk geuite verlangens naar de vervulling van hetgeen de grondwet, zoo van 1814 als 1815, beloofde, bleven jaren lang onverhoord, en hetgeen eindelijk te voorschijn kwam, kon geen ander lot dan de verwerping vinden. Het viel niet moeijelijk te gissen, dat het persoonlijk belang van de hoofden der departementen van bestuur en hunne onafhankelijkheid van de regterlijke magt, in welke zij zich verheugden, de oorzaken [illegible] waren, en alzoo! was het niet te verwonderen dat deswegens luide werd geklaagd. Die klagt drong tot het kabinet van onzen geëerbiedigden Koning door; Hoogstdeszelfs regtvaardigheid deed Zijne Majesteit derzelver billijkheid gevoelen, en spoedig was het bevel gegeven, dat; nog gedurende deze zitting van de Staten-Generaal, een ontwerp van wet op de zamenstelling der regterlijke magt voorgedragen moest worden. De vreugde, welke het berigt daarvan verspreidde, was levendig en algemeen. Sommigen verheugden zich nu, dat dit voorstel zoo laat kwam, omdat zij berekenden, dat de meerdere tijd, welke tot onderzoek, tot rijp beraad en tot verbetering van het ontworpene gegund was geworden, tot de meerdere voortreffelijkheid van het ontwerp gunstig zoude hebben bijgedragen. Maar anderen rimpelden het voorhoofd; zij hadden met leedwezen opgemerkt, dat de hoofden van de departementen van bestuur, niet te vreden met, gedurende zoo vele jaren, de daarstelling van eenen Hoogen Raad tegen gehouden te hebben, zich al meer en meer er op toegelegd hadden, om alles, wat hunne departementen betrof en hetgeen zij van de ingezetenen meenden te kunnen vorderen, zelfs bij parate executien te mogen eischen, aan de regterlijke magt te onttrekken, en zich tot regters in hunne eigene zaken aan te stellen: en niemand, die hen maar eenigermate heeft gade geslagen, zal het aan menigte van proeven ontbreken, welke doen zien, hoe voorzigtig zij daarin te werk zijn gegaan, hoe onmerkbaar zij daarbij opgeklommen zijn, en welke hoogte zij hebben weten te bereiken.

Deze opmerkers vonden in dat alles ruime stof om te duchten, dat het verloop van die veertien jaren aan de belangen der justitie groot nadeel zoude hebben toegebragt, en de later ontkiemde heerschzuchtige denkbeelden van de hoofden der departementen, aanleiding zouden geven tot voordragten, welke, de kenmerken van teruggang dragende, zeer zeker in de eerste jaren van ons constitutionneel bestaan het daglicht niet zouden hebben gezien.

Om deze reden zagen zij het lang verwachte, en [illegible] den Koning gelaste, voorstel met zekeren schroom te [illegible] komst heeft bewezen, dat zij maar al te [illegible] al te [illegible] zijn. [illegible] overweging van de [illegible], dat de ministers er stellig op uit zijn, om de regterlijke magt ten hunnen opzigte voor altijd te verlammen, en zich geheel buiten het bereik derzelve te stellen. Tot op dit oogenblik bestaan er voor hunne Excellentien geene wetten, omdat er geen Hooge Raad is, voor welken zij geroepen kunnen worden: de oprigting van dat collegie moet dus aan hun eenig ontzag inboezemen. Maar zij zelven werden geroepen om daartoe mede te werken, om daarin voornamelijk de hand te hebben: en nu is het opstel, uit die handen afkomstig, zoodanig ingerigt, dat de onderdanen, in welker belang het strekken moest, vurig moeten wenschen en ijverig trachten te bewerken, dat hetzelve even gaaf verworpen worde als het vroegere, dat aan de Staten-Generaal werd aangeboden; en dan is het zeker, dat de tegenwoordige staat van wetteloosheid ten minste nog eenigen tijd blijft voortduren: en zoo dat het geval niet mogt zijn, zoo de ingezetenen des Rijks het ongeluk moesten beleven, van deze wet door hunne vertegenwoordigers te zien aannemen, dan vinden deze Excellentien in die wet de geruststellende verzekering, dat die gevreesde Hooge Raad hun niet hinderen kan, en de geheele regterlijke magt van het grondgebied, door hen ingenomen, verbannen is, of door hen kan worden. Niemand zal ontkennen, dat het voor den regtgeaarden *Nederlander*, die zijn vaderland bemint en prijs stelt op het voorregt van onder geenen oppermagtigen schepter te bukken, maar eenen constitutionnelen Koning te eerbiedigen, van het grootste gewigt is, de voorgestelde wet uit het alhier opgegevene oogpunt te beschouwen, en voor zich te onderzoeken of de schrijver dezer opmerkingen de zaak te regt of ten onregte beoordeelt: want hij stelt in niets meerder belang, dan in het ongeschonden bewaren der waarborgen, welke de grondwet voor zijne vrijheid oplevert, in het onbelemmerde gebruik van de middelen, welke die grondwet, ter bescherming zijner regten, aan de hand geeft, en in het verwijderen van elk gevaar, hetwelk dat een of ander zoude kunnen verminderen of vernietigen.

De gezegde beschouwing kan om die reden voor hem niet dan voordeelig zijn; want wordt daarbij bevonden, dat de schrijver de zaak te donker of ook geheel verkeerd heeft ingezien, dan heeft de onderzoeker daardoor gronden gevonden, om met vertrouwen te berusten in hetgeen aan de vergadering van de vertegenwoordigers des volks ter aanneming voorgesteld is geworden; — doch levert datzelfde onderzoek eene tegenovergestelde uitkomst op, dan zal het tevens bewezen zijn, dat geen *Nederlander*, ten opzigte van dit hoogst belangrijke onderwerp, onverschillig kan of mag zijn; maar ieder, zoo wel bij den Koning als bij de vertegenwoordigers des volks, de meest passende en dringende middelen moet aanwenden, ten einde in tijds voor te komen, dat het kostbare schip, hetwelk onzen dierbaarsten schat geladen heeft, op deze rampzalige klip geen schipbreuk lijde. Het is deze overtuiging, welke den schrijver noopt, zijne opmerkingen uit zuivere vaderlandsliefde alhier mede te deelen.

De grondwet heeft kennelijk drie afzonderlijke magten in den Staat daargesteld, (de *wetgevende*, de *uitvoerende* en de *regterlijke magt*), en gewild, dat ieder van deze op zich zelf zoude bestaan en onbelemmerd werken. Om de onafhankelijkheid van ieder dezer magten zoo zuiver mogelijk te bewaren, moeten alle aanrakingen tusschen die bijzondere magten zorgvuldig vermijd, alle uitoefening van zelfs het allerminste gezag van de eene dezer magten over de andere ten eenenmale uitgesloten worden. De *wetgevende* zal zich met de daden der *uitvoerende* magt niet mogen inlaten, de *uitvoerende* zal van de *regterlijke* magt niets mogen vorderen, veel minder aan deze laatste iets mogen voorschrijven.

De *regterlijke* magt moet buiten alle aanraking van de *uitvoerende* magt blijven; want die aanraking opent de deur voor invloed; die invloed groeit aan tot gezag; dat gezag ontaardt in oppermagtig willen. De regterlijke magt moet zelfs boven het gevaar van die nadeelen verheven zijn, en daarom in den staat geheel geïsoleerd staan.

Bij dit ontwerp is haar die veilige plaats niet aangewezen; artikel 25 *verpligt* den Hoogen Raad, de regtbanken, mitsgaders de ambtenaren van het openbaar ministerie berigt en consideratien te geven, wanneer zulks van 's Konings wege wordt gevraagd. De regterlijke collegien worden daar gelijk gesteld met de ambtenaren van het openbaar ministerie, onmiddelijke dienaren van de uitvoerende magt: die collegien worden daar onder de bevelen des Konings gesteld; zij worden in corresponderende ligchamen herschapen: de gelegenheid wordt daargesteld, om van hen berigt, dat is verantwoording, te vragen, waarom zij in deze of die zaak zoodanige uitspraak hebben gedaan, als zij deden.

De ontwerpers van dit voorstel hebben daardoor zeer zeker de hooge waardigheid en heilige onkreukbaarheid der regterlijke magt miskend. Maar wat zal men van art. 28 moeten zeggen? De Hollandsche en Fransche teksten van dat artikel verschillen aanmerkelijk; de eerste luidt: „*De Hooge Raad, hoven en regtbanken, mitsgaders de ambtenaren van het openbaar ministerie, moeten* ELKANDERS *letteren rekwisitoriaal ten dienste der justitie ten uitvoer brengen:*" maar de Fransche tekst houdt in: „*La haute cour, ainsi que les cours et tribunaux et les officiers du ministère public, seront tenus, d'exécuter les lettres requisitoriales qu'ils recevront* RESPECTIVEMENT *pour le service de la justice.*" Dat *respectivement* [illegible] in den Hollandschen [illegible] rekwisitoriaal alleen door den Hoogen Raad, [illegible] regtbanken aan de regterlijke collegien worden gegeven, volgens het eerste kunnen dezelve ook door anderen, ook door de hoofden der departementen worden uitgevaardigd, en wanneer de regterlijke magt *verpligt* is ook die op te volgen, wat zal er dan van de regtspraak worden? Ontelbaar zijn b. v. de ministeriele reglementen, besluiten, decisien, aanschrijvingen enz., door welke de wetten op de belastingen, zoo gezegd verduidelijkt en ter toepassing bekwaam gemaakt, maar inderdaad dikwerf verminkt en geheel veranderd zijn geworden: alle deze stukken, welke aan de regterlijke magt steeds vreemd moesten blijven, worden, op het verzoek van de hoofden van het departement der financien, door den prokureur-generaal aan de officieren van justitie toegezonden, en deze hebben in last, van dezelve mededeeling aan de regtbanken te doen.

De regters, aan hunnen pligt getrouw, hebben dezelve tot heden hunne aandacht onwaardig gekeurd: — naar den Franschen tekst te oordeelen, willen de ministers onze regters daaromtrent een geheel andere pligt opleggen, en stellen daarom voor: „*que la haute cour, ainsi que les cours et tribunaux, seront* TENUS *d'exécuter les lettres requisitoriales, qu'ils recevront respectivement pour le service de la justice.*" [illegible] laatste woorden zoo algemeen en van zulke uitgebreide beteekenis zijn, dat daaronder zeer veel kan worden begrepen.

Veel erger is de bepaling van art. 3, 4 en 5, welke de regtspraak over de teederste en belangrijkste onderwerpen aan de regterlijke magt ontnemen en aan den Koning opdragen; en ziedaar het middel voor de ministers gereed, om zich van alle lastige actien te ontslaan.

Die bepaling heeft in de grondwet niet den minsten grond. De 6. afdeeling van het 2. hoofdstuk, handelende over de magt des Konings, draagt aan Hoogstdenzelven volstrekt geene regtsmagt op, dan alleen in art. 69 de beslissing van alle geschillen, welke tusschen twee of meer provincien zouden mogen ontstaan, wanneer hij dezelve in der minne niet bijleggen kan.

Bij de grondwet is nergens te kennen gegeven, dat voor afgeschaft of buitengesloten moet worden gehouden de grondregel van iedere regtspleging, dat de regterlijke magt over hare eigene competentie oordeelt; integendeel wordt die regterlijke magt, als een onafhankelijk ligchaam, alleen aan de wet en aan de deugd gebonden, op vasten voet gegrond vest, en alzoo mag men het veilig daarvoor houden, dat deze bepalingen der voorgestelde 3, 4, 5 artikelen, lijnregt met de grondwet strijdende zijn. De denkbeelden dergenen, welke aan deze leer der conflicten de geboorte gaven, zijn geput uit hetgeen zij in Fransche dienst hebben ge-

leerd; maar zij vergeten bij de pogingen, om dezelve in dit Rijk toe te passen, hoe hemelsbreed de grondregelen der vaderlandsche van die der (Gode zij dank!) uitheemsche regering verschillen.

Het bestek van dit geschrijf laat niet toe dit in het breede te ontwikkelen; maar dit eene zij genoeg: SIRRES *du conseil d'état*, p. 74, schrijft: » *Le Roi seul exerce la justice administrative en décidant souverainement en conseil d'état toutes les contestations élevées au nom des droits privés, qui sont en état de collision ou de melange avec le droit public.* Maar waar vinden wij aan onzen Koning zoodanige regtsmagt, waar aan onzen Raad van State zoodanig onderzoek opgedragen? immers nergens; en alzoo zal men moeten toestemmen, dat die vreemde plant, om niet te zeggen dat vreemde onkruid, in onzen grond niet te huis behoort.

Maar wel verre dat onze grondwet zoodanige denkbeelden zoude billijken, stelt zij in art. 166 vast, dat de regterlijke magt (dat kan tot niet anders zijn, dan het regt om regtsgeschillen te beslissen) alleen wordt uitgeoefend door regtbanken, welke bij of ten gevolge der grondwet worden ingesteld. Dezelfde grondwet bepaalt in art. 177, dat de leden van de Staten-Generaal, de hoofden der departementen van algemeen bestuur, enz., voor den Hoogen Raad moeten te regt staan, wegens alle misdrijven gedurende den tijd hunner functien en in derzelver uitoefening begaan; en art. 179, dat de Hooge Raad oordeelt over alle actien, waarin de Koning, de leden van het Koninklijke Huis, of de Staat, als gedaagden worden aangesproken, enz. Alle deze bepalingen zijn weder algemeen, houden geene uitzonderingen in, en laten daarom ook geene uitzonderingen toe. Wat zal er nu van deze bepalingen worden, wanneer het aan de hoofden der departementen, ten gevolge derzelve in regten betrokken, vrijstaat conflicten op te werpen, en den Koning te bewegen, dat Zijne Majesteit, door de oppermagt, welke zij aan Hoogstdezelve willen opdragen, hen uit het gevaar redde? Hoe kan dit voorstel gezegd worden met de grondwet overeen te komen, daar de grondwet aan den Hoogen Raad het regt om te *beslissen*, het voorstel aan dien zelfden Hoogen Raad niets meer dan het regt om te *adviseeren* geeft?

Dat het administratief gezag zeer grif zal zijn met te beweren, dat de regterlijke magt niet bevoegd is, om van het geschil kennis te nemen, maar dat hetzelve tot het administratief gezag behoort, ligt niet alleen in den aard van iederen mensch, vooral van iederen mensch, die tot eenig gezag is opgeklommen; maar is bovendien reeds duidelijk bewezen door het groote aantal van conflicten, hetwelk het Nederlandsche volk in korten tijd heeft zien opwerpen.

Moet door dit voorgedragene, wanneer het aangenomen wordt, het bepaalde in de aangehaalde artikelen der grondwet niet alle uitwerking missen? Want hoe zal dat een en ander kunnen werken, wanneer de ministers, geheel het administratief gezag, de bevoegdheid hebben, om, door het opwerpen van een eenvoudig conflict, alleen door te beweren, dat zij zelve bevoegd zijn om in hunne zaak te beslissen, de regterlijke magt aan banden te leggen? Men zegge niet, dat daarvan niets te vreezen is, vermits de Hooge Raad op die conflicten *adviseeren* moet; want wat zal een bloot *advijs* van den Hoogen Raad, wat zoude zelfs een *advijs* van den Raad van State kunnen uitwerken tegen de dagelijksche, dringende vertoogen, redeneringen, aanzoeken van de ministers, die, aanhoudend met den Koning arbeidende, iedere gelegenheid ten hunnen voordeele kunnen gebruiken, den Vorst hunne verlangens smakelijk kunnen maken, en niet zelden maar al te gelukkig slagen, om denzelven in hunne gevoelens en tot hunne oogmerken over te halen. Of zouden er geene voorbeelden bestaan, dat de raadgevingen van ministers boven het advijs van den Raad van State hebben gegolden, en de uitkomst evenwel bewezen heeft, dat de eersten den voorrang niet verdienden boven het laatste? Welke houding heeft het, dat het *administratief gezag* in deszelfs eigene zaken regt zal spreken? Welke waarborg is er voor de regtvaardigheid aanwezig, wanneer de partij, die door het opgeworpen conflict bewijst zeer veel prijs te stellen in de beslissing van het gerezene geschil, zich zelve in den regterstoel dringt, hare wederpartij voor zich dagvaart, en dan oppermagtig uitspraak doet, zonder dat er van dergelijke uitspraak ergens herziening of verbetering te verkrijgen is? Waar staat het in de grondwet geschreven, dat het Nederlandsche volk eene zoogenaamde regtspraak van dien aard moet gehoorzamen, zich daaraan moet onderwerpen; op genade zich moet overgeven aan het administratief gezag? Nergens! maar het is alleen afkomstig uit het brein van zoodanige hoofden van departementen, die, de roede der regtvaardigheid vreezende, ijverig trachten zich buiten het bereik derzelve te stellen.

Niet tevreden met de regterlijke magt op die wijze ten hunnen opzigte te verlammen, trachten deze hoofden van bestuur de regterlijke magt zelve ook nog in zeer nederigen staat te houden; want daaraan kan men het alleen toeschrijven, dat zij tegen het verlangen van het verlichtste en grootste gedeelte des volks, en, zoo wij meenen ook tegen het verlangen des Konings, het Rijk met een heirleger van hoven van appel willen overladen; dat de leden voor den Hoogen Raad, bij voorkeur uit de leden der provinciale hoven, en deze uit de zoodanige van de leden der arrondissements-regtbanken, die hunne ambtspligten met lof en ijver hebben waargenomen, gekozen moeten worden; en dat deze laatste slechts voor vijf jaren benoemd worden, op dat zij aan het einde dier proefjaren bleotelijk voorbijgegaan kunnen worden, wanneer zij geen lof bij het ministerie behaald, of op hunnen ijver de goedkeuring der ministers niet verworven hebben. Alles is in *Nederland* aanwezig om eene regterlijke magt daar te stellen, welke met den AREOPAGUS *van Athene*, in wijsheid en onkreukbaarheid vergeleken zoude mogen worden; maar dan zouden de vierschaaren zeer weinige, de leden derzelven *allen* uitgelezene mannen moeten zijn, eene volkomene onafhankelijkheid genietende. Voor zoodanig ideaal schijnen de ministers te beven; en daarom, met verzaking van alle regelen van bezuiniging en van huishoudelijk belang, zeer vele vierscharen te verlangen, die zeer weinige werkzaamheden zullen hebben; dezelve open te zetten voor allen, die slechts den niets beteekenenden titel van leeraar in de regten dragen, en genegen zijn om op een matig loon ledig te gaan; en die allen dan nog aan banden te leggen, welke zij in handen houden. Van zoodanige instellingen is voor de regtspraak en voor de regtsstudie waarlijk weinig goeds te verwachten!

Maar behalve dat, bezit het volk nog eenen heiligen waarborg voor deszelfs vrijheid, en een middel ter bescherming van deszelfs belangen in de onschendbaarheid der regten van de orde der advokaten; en deze belangrijke regten worden met het onbelangrijke kostuum der onderscheidene regterlijke ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling der regters, de wijze op welke zij den eed zullen afleggen en dergelijken in art. 22 gelijk gesteld, en, wat nog het ergste is, overgelaten aan reglementen van openbaar bestuur. Wie de waardij van die regten der advokaten en den weldadigen invloed, welke dezelve steeds uitgeoefend hebben, zoo op de openbare regtsoefening als op den zedelijken toestand der maatschappij, niet kent, leze de prijsverhandelingen van de heeren F. TEERS en A. C. HOLTIUS, door de 3. klasse van het koninklijke instituut bekroond! en hij zal gaaf toestemmen, dat die orde in het Rijk der *Nederlanden* allezins verdient door onwankelbare wettelijke bepalingen tegen aanrandingen beveiligd, en geenszins aan het goedvinden van de hoofden van het openbaar bestuur overgelaten te worden: — en wie zich herinnert, wat in 1820 met zeven advokaten te *Brussel* is voorgevallen, zal erkennen, dat het volstrekt noodzakelijk is het eerstgemelde [illegible] en waarlijk er behoort weinig doorzigt toe om te gevoelen, dat de vrijheid der ingezetenen jammerlijk wordt verkort, wanneer aan de ministers de middelen worden in handen gesteld, om aan de zoodanigen den mond te sluiten, die de noodige bekwaamheid en den moed bezitten, om hunne aanmatigingen te bestrijden.

De schrijver moet hier afbreken, vermits hij reeds te breedvoerig was. Hij meent genoeg gezegd te hebben, om zijne geuite oordeelvelling te regtvaardigen; en hij vleit zich, dat deze beschouwing, wanneer dezelve ter kennisse van Zijne Majesteit mag komen, den eerbiedigden Hoofd van den Staat, hetwelk zoodanige oogmerken zeer zeker wraakt, zal bewegen, om deze voordragt te doen intrekken, en aan het brandende verlangen des volks eene betere te bezorgen.

ARNHEM, den 15. Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 14. Feb. 5 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D.
Den 15. dito 5 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D.

---

† † † Iemand genegen zijnde tot den aankoop van het LANDGOED *OMMERSHOF*, alleraangenaamst gelegen bij het Dorp *Velp*, aan den Grooten Weg van *Arnhem* op *Zutphen*, voorzien van eene moderne HEERENHUIZING, STALLING, KOETSHUIS, TUINMANS WONING en afzonderlijke BOERDERY met MOESTUINEN, BROEYERY, BOOMGAARD en daartoe behoorende BOUW- en WEIDELANDEN, te zamen ongeveer [illegible] Bunders groot, waarvan de aankoop, hetzij te zamen in eene Massa, hetzij zonder Bouw- en Weiland, uit de hand wordt aangeboden; adressere zich met gefrankeerde Brieven aan den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*.

† † † De Notaris *G. [illegible]* te *Hattem*, zal, ten overstaan van het Vredegeregt van het Kanton *Hattem*, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van den Heer *WILLEM VAN BARNEVELD*, in leven Burgemeester te *Hattem*, op Woensdag den 21. Februarij 1827, des voormiddags 10 uren, tot eene provisionele, en 14 dagen daarna, den 7. Maart, ter zelfde ure, tot de definitieve toewijzing, ten huize en Herberge van de Weduwe *KLAAS BLOM*, te *Hattem*, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

De navolgende ONROERENDE GOEDEREN, gelegen te en bij *Hattem*, als:

Een kapitaal en wel doortimmerd HUIS, met 10 Scharen WEIDENS, op *Hoenwaard*, voorzien van tien ruime KAMERS, gedeeltelijk Behangen, MEIDEN- en PROVISIE-KAMERS, voorts KEUKEN, onderscheidene ZOLDERS, verwulfde KELDERS, POMP en REGENBAK, ruime STALLING voor vier Paarden, KOETSHUIS en HOOIZOLDERS, achter het Huis twee TUINEN met exquise VRUCHTBOOMEN, KOEPEL en en ENGELSCH WERK.

Alles staande en gelegen in de Stad *Hattem* en vrij van overstrooming.

Voorts nog eenige Perceelen VASTE GOEDEREN, gelegen te en bij *Hattem*.

Informatien te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

*** UIT DE HAND TE KOOP.

Eene zeer goede BOEKDRUKKERS-PERS, ingerigt voor groot formaat, en in der tijd gemaakt door den beroemden A. SMIT. — Met gefrankeerde brieven te bevragen ter Boek- en Courant-Drukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

*** Bij *S. DE VISSER*, Boekverkooper in *'s Gravenhage*, is gedrukt en uitgegeven: AANTEEKENINGEN VAN *C. KRUSEMAN*, BETREKKELIJK DESZELFS KUNST-REIS EN VERBLIJF IN ITALIË; verzameld en uitgegeven door *M. EBINK* [illegible], gr. 8vo. de prijs is *f* 2 : 90. — Hetzelve is ook te bekomen bij den uitgever dezer en verder alom.

*** Bij den Boekhandelaar *C. A. THIEME* te *Arnhem*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. LOTGEVALLEN VAN LODEWYK MANHEIM. Eene op waarheid gegronde Geschiedenis. (*Niet vertaald*) . . *f* 2 — 60

II. LAUWERKRANSJE ter belooning en aanmoediging der lieve Jeugd; met 6 gekleurde plaatjes . . . . *f* 0 — 90

III. Dr. H. G. TZSCHIRNER, Twee Brieven, naar aanleiding van het onlangs te *Dresden* uitgekomen werk: *de Zuivere Katholieke Leer* . . . . . *f* 1 — 45

Bij dit werkje zijn gevoegd twee hoogst belangrijke bijdragen, den overgang van twee personen uit de Roomsche tot de Hervormde Kerk betreffende. Deze personen zijn de Heeren MOLLARD-LEFEVRE uit *Lyon*, in *Frankrijk*, en JOSEPH BLANKO, eertijds Spaansch Geestelijke.

IV. G. H. HEIN, N. S. HOEK en W. VAN VLOTEN, predikanten te *Kampen*, DRIE LEERREDENEN tot besluit van het jaar 1825 en ter opening van het jaar 1826 . . . *f* 0 — 90

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.